

- ◆ የማኅበራዊ ጥናት መድረክ በሀገሪቱ የልማት ችግሮች ዙሪያ ፖሊሲ - ነክ ምርምሮችን የሚያደርግ ስትርፍ ያልተቋቋመና መንግስታዊ ያልሆነ አገር በቀል ድርጅት ነው።
- ◆ የምርምር ውጤቶችን ለፖሊሲ አውጪዎችና ጉዳዩ ለሚመለከታቸው አካላት እንዲደርሱ ያደርጋል፤ ሕዝባዊ ውይይቶችን ያዘጋጃል፤ የተለያዩ የሕብረተሰብ ክፍሎችን ጋብቻ ያወያያል።
- ◆ በአዲስ አበባ (በ97.1 ሞገድ) እና በአዋሳ (በ100.9 ሞገድ) ከተሞች ኤፍ.ኤም. ራዲዮ ጣቢያዎች ልማት ነክ ጉዳዮችን እያዘጋጀ ያሰራጫል።
- ◆ በድረ-ገጹ በልማት ዙሪያ ውይይቶችን ያካሂዳል።
- ◆ በርዕሱ ዙሪያ ሐሳብ መሰንዘር የምትፈልጉ በእሜይል አድራሻችን ላኩልን።

የገጠር መሬትና የመሬት ገበያዎች ከሳሙኤል ገ/ሥላሴ

መግቢያ

ከ1967ቱ ሥር ነቀል የመሬት አዋጅ ጀምሮ መሬት ለኢትዮጵያ አርሶ አደር ዋነኛ ንብረት ነው። ይህ አዋጅ ሲታሰብ በወቅቱ የነበረው ህብረተሰብ፣ በተለይም የከፍተኛ ትምህርት ተቋም ተማሪዎች አገራዊ እንቅስቃሴአቸው (አገራዊ በሆኑ ጉዳዮች ላይ)ና መሪ መፈክራቸውን “መሬት ለአራሽ” ማስታወስ ተገቢም አስፈላጊም ነው። አዋጁ የፈጠረውን ከፍተኛ አገራዊ ደስታና ተስፋም ማስታወስ እንዲሁ አስፈላጊ ነው። ይህ ደስታና ተስፋ የተፈጠረው አዋጁ ፊውዳላዊና በዝባዥ የሆነውን የመሬት ስርአት እንዲያከትም በማድረግና ገበሬው የመሬቱ ሙሉ ተጠቃሚ ብቻ ሳይሆን ሙሉ ባለቤት አድርጎታል በሚል ነበር። አዋጁ ገበሬውን የመሬቱ ባለቤት አድርጎታል የመሬት ጥያቄም መሠረታዊና በቂ መልስ አግኝቷል ብሎ በማሰብም የገጠር መሬት ጉዳይ ዳግመኛ ብሔራዊ አጀንዳ እንደማይሆን ተገምቶም ነበር።

የገጠር መሬት ጉዳይ ግን አሁን ድረስ ዋነኛው ብሔራዊ የልማትና የፖለቲካ ጥያቄ ሆኖ ቀጥሏል እንደውም አወዛጋቢነቱና ወቅታዊነቱ እየጨመረ ብቻ ሳይሆን ጥያቄው ይበልጥ የእምነት ጉዳይ የመምሰል ደረጃ ላይ ተደርጏል። ይህም የገጠር መሬት ጥያቄ በመሠረቱ የልማትና የኢኮኖሚ እንዲሁም የዜጎች የመብት ጉዳይ ሆኖ መፍትሄው ግን እነዚሁኑ ጉዳዮችና ያለፈውን ተሞክሮአችንን መሠረት ባደረጉ ጥናቶችና መረጃዎች ላይ በተመሠረቱ እውነተኛ ውይይቶች፣ ከዛም ፓለቲካዊ በሆኑ ሂደቶችና ውሳኔዎች መልስ ማግኘት እንዳለበት የሚያሳየውን የሰለጠነና ሳይንሳዊ የችግሮች የአፈታት ሥርአት እንዳንከተል አድርጎናል።

የ1967ቱ ሥር ነቀል የገጠር መሬት አዋጅና ከዛም በኋላ በተለይም ከ1983ቱ የመንግስት ለውጥ በኋላ በተ

ወሰኑ ጉዳዮች ላይ የተወሰዱ የተለያዩ እርምጃዎች የገጠር መሬት ጥያቄው መሠረታዊ ብሔራዊና አወዛጋቢ አጀንዳነቱን ይዞ እንዳይቀጥል ለምን አላስቻሉም? የሚከተሉት ሶስት ምክንያቶች ሊጠቀሱ ይችላሉ።

1ኛ. በምግብ ችግርና በድህነት ኑሮአቸውን የሚገፉ አርሶ አደሮች ብዛት ሊቀንስ አለመቻሉ እንዲያውም በተቃራኒው እየጨመረ መሄዱ። ይህም አብዛኛው ገበሬ ሌላውን ሊቀልብ ቀርቶ የራሱን /የቤተሰቡን/ ፍጆታ ለመሸፈን አለመቻሉን ያሳያል። ለምሳሌ የኢትዮጵያ ኢኮኖሚክስ ባለሙያዎች ማህበር በ2004 ባደረገው ብሔራዊ ጥናት በጥናቱ ከተሳተፉት ሁለት ሶስተኛው ገበሬዎች የሚያመርቱት ምርት ለራሳቸው በቂ ባለመሆኑ ሽማግሌ ገበሬዎች /Net buyers of food/ መሆናቸውን ይገልጻል። በተጨማሪም በአማካይ አንድ አርሶ አደር ራሱንና ቤተሰቡን ከድህነት ለማውጣት ከሚያስፈልገው ገንዘብ በወቅቱ ከእርሻ ሥራ ያገኝ የነበረው 59% ብቻ ነው። ይህም በወቅቱ በነበረው ምርታማነትና ዋጋ አንድ ገበሬ በአማካይ 2.8 ሄክታር የእርሻ መሬት እንደሚያስፈልገው ያሳያል። ይህን መሰሉ እውነታዎች በኢትዮጵያ ልማት ጉዳይ ላይ የሚመራመሩ ተማራማሪዎች፣ እርዳታ አድራጊዎችና ሌሎችም የአገሪቱ የመሬት ፖሊሲ በዚህ ሁኔታ ላይ አስተዋፅኦ አለው ብለው እንዲያምኑ በማድረግ።

2ኛ. በመሬት ጉዳይ ላይ የሚደረጉ ውይይቶች ከምርምርና ልምድ በተገኘ መረጃዎች ከመታገዝ ይልቅ ጉዳዩ ከፍተኛ የፓለቲካ አትክሮት በመሳብ በመረጃ ላይ የተመሠረተ የሠክነ ውይይት ማድረግ አስቸጋሪ ማድረግ። ይህም ብዙ ሰዎች በጣም ጠቃሚ በሆነው በመሬት ጉዳይ ላይ ውይይት ለማድረግ ያላቸውን ፍላጎት እየገታ መምጣቱ።

3ኛ. ገበሬው አሁን ባብዛኛው መደበኛ ባልሆነ መልኩ የሚጠቀምበት የመሬት ገበያ /ቁርጥ ኪራይ፣ ቁርጥ

ያልሆነ ኪራይና ወለድ አግድ/ ላይ ያለን ዕውቀት መሆኑ። ይህም ከዚህ የመሬት ገበያ ተሞክሮ በመመስረት ሶስት አሥርተ ዓመታት ያሳለፈውን የመሬት ፓሊሲው ላይ የምናደርገውን ውይይት የዳበረ እንዳይሆን የራሱን አስተዋፅኦ አድርጓል።

ይህ ጥናት በ1996 /እንደ ኢትዮጵያ አቆጣጠር/ የነበረውን የመሬት ገበያ በማጥናት ይህን የመሬት ገበያ ለማሻሻልና ከዛም አልፎ በመሬት ፓሊሲአችን ላይ ያለውን እንድንቃ በመለየት የመነሻ የፓሊሲ ሃሳቦችን ለማቅረብ የተደረገ ነው።

ጥናቱ ከጋምቤላ ብሄራዊ ክልል ውጭ በሁሉም ክልሎች የሚኖሩ 4500 የሚባሉ አርሶ አደሮችን በዝርዝር በማነጋገርና በማወያየት በ1996 በተሰበሰበ መረጃ የተመሠረተ ነው። የጥናቱ ውጤት የማህበራዊ ጥናት መድረክ የኢትዮጵያ ኢኮኖሚክስና የግብርና አኮኖሚክስ ባለሙያዎች ማህበራት በ1997 በጥምረት ባዘጋጁት አውደ ጥናት ሰፊ ውይይት ተካሂዶበታል።

2. የጥናቱ ግኝቶች

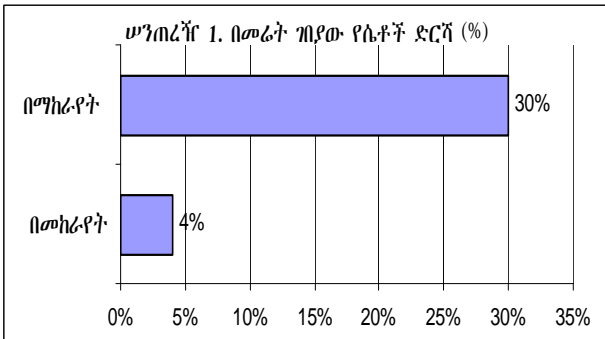
2.1 የመሬት ገበያ ስፋትና ሁኔታ

ጥናቱ እንደሚያመለክተው በአገር አቀፍ ደረጃ በመሬት ገበያ የተሳተፉ ገበሬዎች ብዛት በመቶኛ 13.4% ናቸው። የመሬት ገበያው በአማራና ትግራይ ክልሎች በስፋት ይካሄዳል። በአማራ 23% ና በትግራይ 22% የሚሆኑ ገበሬዎች /በመሬት ገበያው አማካኝነት/ የሌላ ሰውን መሬት አርሰዋል። ይህ አሃዝ በአሮሚያ 13.3%፣ በደቡብ 4% ና በሌሎች ክልሎች 7.8% ነበር። በሌላ በኩል በመሬት ገበያው አማካኝነት ለገበያ የቀረበው ጠቅላላ የመሬት ስፋት /በወቅቱ ከታረሰው ጠቅላላ መሬት አንጻር/ በትግራይና አሮሚያ 19% በአማራ 22% ሲሆን በደቡብ 5% ና በሌሎች ክልሎች 17% ነበር። በአጠቃላይ እነዚህ መረጃዎች የመሬት ገበያው /ሽያጭ በመለስ ያለው/ የተስፋፋ መሆኑን እንዲሁም በገበያው የሚሳተፉ ገበሬዎችንና ጠቅላላ ኢኮኖሚውን በተሻለ መልኩ የሚጠቅም ፓሊሲን የመኖር /ወይም የማሻሻል/ አስፈላጊነትን ይጠቁማሉ።

የመሬት ኪራይ ዋጋ እንደየኪራዩ አይነት ይለያይ ነበር። ቁርጥ ባልሆነ መልኩ /Sharecropping/ የሚከራዩ ገበሬዎች በአማካይ ከሚያመርቱት ምርት በአሮሚያ 47%፣ በትግራይ 49%፣ በአማራ 48% ና በደቡብ 54% ይከፍሉ ነበር። በቁርጥ ኪራይ የሚከራዩ በሄክታር በትግራይ 640 ብር በደቡብ 653 ብር በአሮሚያ 416ብር እንዲሁም በአማራ 384ብር ይከፍሉ እንደነበር መረጃዎች ያመለክታሉ። አነዚህ መረጃዎች መሬት በአንጻራዊ መልኩ በትግራይና በደቡብ ውድ መሆኑን ቢያመለክቱም በአጠቃላይ መሬት ውድ አልነበረም። ይህም በወቅቱ የነበረውን ዝቅተኛ ምርታማነትና /አሁንም በሚታይ መልኩ ተለውጧል ማለት አይቻልም/ ዝቅተኛ የምርት/የሰብል ዋጋን ያንፀባርቃል።

አማካይ የኪራይ ጊዜ /ለቁርጥ ኪራይ fixed rental/ በትግራይ አማራና አሮሚያ 3 ዓመታት /ተከታታይ/ ሲሆን በደቡብ 4 ዓመታት ነበሩ። ቁርጥ ባልሆነ ኪራይ /Share cropping/ ደግሞ በትግራይና ደቡብ ክልሎች በአማካይ 2.6 ዓመታት በአማራ 4.5 ዓመታትና በአሮሚያ 3.3 ዓመታት ነበሩ።

በአንድ የመሬት ግብይት ወቅት በቁርጥ ኪራይ ከአከራይ ወደ ተከራይ የተላለፈው መሬት ስፋት በተመለከተ ከአከራዮችና ተከራዮች የተሰበሰበው መረጃ መጠነኛ ልዩነት ይታይበታል። በአራቱ ትላልቅ ክልሎች የሚገኙ አከራዮች በአማካይ ያከራዩት መሬት ከ0.25 እስከ 0.65 ሄክታር እንደሚደርስ፣ ከተከራዮች የተገኘው መረጃ ደግሞ ከ0.64 እስከ 0.98 ሄክታር መሬት መከራየታቸውን ያሳያል። ይህ ልዩነት አንድ ተከራይ ከተለያዩ ከአንድ በላይ ሰዎች ተከራይቶ/ታ እንደነበር ወይም አከራዮች ያከራዩትን የመሬት ስፋት ቀንሰው ሪፖርት አድርገው ሊሆን ይችላል። ይህም በብዙ ክልሎች ገበሬዎች ያላቸውን በሙሉ መሬት ማከራየት እንደማይችሉ ከሚደነገገው ፓሊሲ/መመሪያ አንጻር ትክክል ሊሆን የሚችል ግምት ነው።

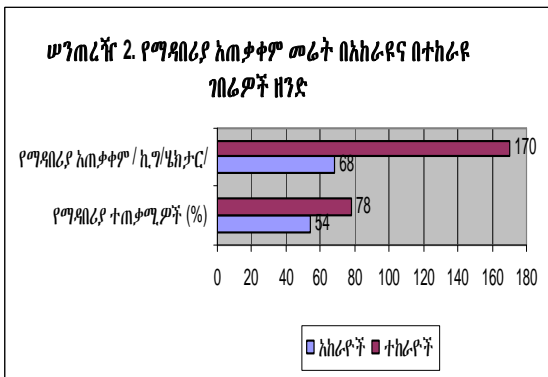

3. ሌሎች ዋና ዋና ግኝቶች

- መሬት የሚከራዩ አርሶ አደሮች የተሻለ የሰው ጉልበት ያላቸው ናቸው። ለምሳሌ ያህል በቁርጥ ኪራይ የሌላ ሰው መሬት የሚያርሱት በአማካይ /ከአከራዮቻቸው አንጻር/ የ20% የተሻለ የሰው ጉልበት ሲኖራቸው፣ ቁርጥ ባልሆነ ኪራይ የተከራዩት ደግሞ የ30% የተሻለ የሰው ሃይል /adult labor/ ነበራቸው።
- የመሬት ገበያም መሬት ከአረጁ ሰዎች ወደ ወጣቶቹ፣ ከታመሙ ወደ ጤነኞቹ በማስተላለፍ ረገድም ቁልፍ ሚና ይጫወታል። የጥናቱ ውጤት እንደሚያመለክተው መሬት ተከራዮች በአማካይ ከአከራዮቻቸው በ8 ወይም በ9 ዓመት የሚያንሱ ናቸው። በተመሳሳይም ጥናቱ ከመካሄዱ 12 ወራት በፊት ባለው ጊዜ ውስጥ ታሞ መተኛት ቁርጥ ባልሆነ መንገድ አከራዮች ዘንድ በ20% ቁርጥ በሆነ መንገድ አከራዮች ደግሞ በ34% ከፍ ያለ ነበር።
- በመሬት ገበያው ግልፅ የገታ ልዩነት ይታያል። ሴቶች በአብዛኛው አከራዮች ናቸው።

በመከራየት ረገድ ሴቶች የ4% ድርሻ ሲኖራቸው በማከራየት ግን የ30% ድርሻ ነበራቸው።

- የመሬት ገበያው የጉልበት ገበያውን /Labor Market/ አነቃቅቷል። መሬት ተከራዬች / መሬት ካላከራዩት አንጻር/ በሁለት እጥፍ የሚበልጥ የቤተሰብ ያልሆነ የሰው ጉልበት ተጠቅመዋል/ቀጥረዋል።
- ከዚህ በተጨማሪ ጥናቱ መሬት በአብዛኛው በምግብ ራሳቸውን ከአልቻሉት ወደ ቻሉት እንደሚተላለፍ ያሳያል። በአማካይ ቁርጥ ባልሆነ መንገድ ከአከራዩ ቤተሰቦች 73%ቱ የምግብ ችግር /food insecure/ ያለባቸው ነበሩ። ይህ አሃዝ በዚህ ኪራይ መሬት ተከራዩ ቤተሰቦች አንጻር 47% ነበር። በቁርጥ ኪራይ መሬት የተከራዩ አማካይ ገበሬ የ6 ኩንታል ትርፍ ምርት /Surplus Production/ ባለቤት የነበረ ሲሆን አማካይ አከራዩ ግን የ3.2 ኩንታል ጉድለት ይታይበት ነበር።

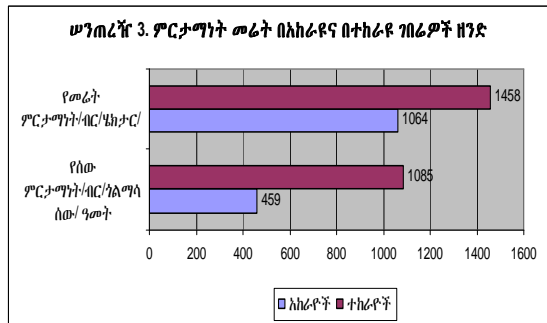

- ጥናቱ እንደሚያሳየው አከራዩች ለአንድ ሄክታር መሬት ያገኙት ከፍተኛ የኪራይ መጠን ብር 653 የነበረ ሲሆን ተከራዩች ደግሞ ከመሬት ኪራይ ውጭ ያለውን ወጪ ሁሉ ሸፍነው ያገኙት አነስተኛ አማካይ ገቢ ብር 1434 ነበር / ከፍተኛው ገቢ ደግሞ ብር 4669 ነበር/። ይህ የሚያሳየው የመሬት ኪራይ በጣም ዝቅተኛ እንደነበር ነው። ከከፍተኛው የኪራይ መጠን / ብር 653/ አንጻር አነስተኛው የኪራይ መጠን እስከ ሁለት እጥፍ ማደግ እንደነበረበት ወይም እንዳለበት መረጃው ያሳያል። ይህ መረጃ 1ኛ- የመሬት ገበያው ፍክክር የሌለበት / uncompetitive/

2ኛ በመሬት ገበያው ተሳታፊዎች /አከራይና ተከራይ/ አንጻር ገበያው አንዱን ወገን /አከራዩችን/ አሳግባብ የሚገዳ እንደነበር ያሳያል። ሆኖም አከራዩች በምንም ምክንያት መሬታቸውን ማረስ የማይችሉ ከነበሩ (if the opportunity cost of their land was zero) ያገኙት የኪራይ ገቢ ምንም ትሁን የመሬት ገበያው ሁለቱንም ጠቅሟል ማለት ይችላል። በተጨማሪም የጥናታችን ደረጃ ከቤተሰብ /አከራይና ተከራይ/ ወደ ማህበረሰብ ደረጃ ከፍ

ካደረግነው የአከራዩ ሰዎች ምንም አይነት ዋጋ ለተከራዩቻቸው ይክፈሉ ለማህበረሰቡ በተከራዩት መሬት ላይ የተሻለ ምርት በማምረት ህብረተሰቡን በተሻለ ደረጃ መጥቀም ችለዋል።

- የመሬት ገበያው ምርታማነት ከፍ እንዲል ይረዳል። ይህም ዘመናዊ የምርት ግብአቶችን አጠቃቀም ከፍ እንዲልና የምርት /መሬት የሰውና የበሬ ጉልበት/ ጥምረታ የተሻለ እንዲሆን ምክንያት በመሆን ነው። መሬት ከተከራዩ ገበሬዎች ውስጥ 78%ቱ ዘመናዊ ማዳበሪያ ሲጠቀሙ በአማካይ በአንድ ሄክታር ላይ 170ኪሎ ግራም ማዳበሪያ ተጠቅመዋል። እነዚህ አሃዞች ከመሬት አከራዩች ጋር ሲወዳደር በተጠቃሚዎች ብዛት በ24% በአጠቃቀም /በሄክታር/ ከ100ኪ.ግ በላይ የተሻሉ ናቸው።
- የመሬት ገበያው ባክኖ ሊቀር የሚችል የሰውና የበሬ ጉልበት በእርሻ ሥራ ላይ እንዲውልም ምክንያት ሆኗል። በመሬት አከራዩች ዘንድ ያለው የሰው ጉልበትና የመሬት ጥምረታ ከተከራዩቹ አንጻር 63% ብቻ ሲሆን የበሬ ጉልበትና የመሬት ጥምረታቸውም ከአከራዩቹ በ44% ያንሳል።

በአጠቃላይ የመሬት ገበያው ከፍተኛ ጥቅም እንዳለው ጥናቱ ያሳያል። ለምሳሌ:-

- መሬት ተከራዩች ከአከራዩች አንጻር በመሬት ላይ በአማካይ በ52% የበለጠ ወጪ /Short term investment/ አውጥተዋል።
- የመሬት ገበያው ዜጎች ድህነትን እንዲዋጉ እንዲሁም የተሻለ ምርት ለህብረተሰቡ እንደመርት/እንዲቀርብ የራሱን አስተዋፅኦ አድርጓል። የመሬት ተከራዩች አማካይ የሰው/ጉልበት ምርታማነት /Labor Productivity/ ከመሬት አከራዩች አንጻር በ64% የተሻለ ሲሆን መሬት ተከራዩች ከተመሳሳይ የመሬት ስፋት ላይ ያገኙት ገቢ በ24% የተሻለ ነበር።
- ሆኖም የመሬት ገበያው በአብዛኛው ውድድር የሌለበት /uncompetitive/ ከመሆኑ በላይ በተከራይና አከራይ ማሃል ያለው ግንኙነት የብዝሃ መልክ የሚታይበት ይመስላል። በዚህ ግንኙነት በአብዛኛው ተጠቂ የሆኑት የህብረተሰብ ክፍሎች በሴቶች /እማውራዎች/ና በአዛውንቶች የሚመሩ ቤተሰቦች ናቸው። የዚህ ምክንያቱ እነዚህ ቤተ

ስቦች በአብዛኛው አከራዮች በመሆናቸውና በወቅቱ ከከራዮ የሚያገኙት ገቢ ያከራዮትን መሬት ቢያርሱት ከሚያገኙት ገቢ አንጻር እስከ 1/4ኛ ዝቅ ያለ ስለነበር ነው።

የፓሊሲ የመፍትሄ ሃሳቦች

- ፓሊሲ የሚነድፋ አካሎች የመሬት ገበያው ውድድር የሰፈነበት ገበያ እንዲሆን የፓሊሲ ማሻሻያዎችን ማድረግ ይኖርባቸዋል። አሁን የሚካሄደው የመሬት ምዝገባና ሰርተፍኬት ፕሮግራም ያሉበትን ክፍተቶች አሟልቶ ከመቀጠል ባሻገር የመሬት ክፍፍል / redistribution/ ከዚህ በኋላ እንደሚካሄድ በግልፅ መደንገግ ወይም ከተካሄዱ ሊካሄድ የሚችልበትን ጊዜና ሁኔታ /የቻይናን ልምድ በመመርኮዝ/ መደንገግ እንዲሁም ለኢንቨስትመንት ወይም ለሌላ ጉዳይ መሬት ከገበሬዎች ወደሌሎች የሚተላለፍበት ሁኔታ ግልፅነትና መተማመን ያለበት ማድረግ፤ የመሬት ገበያውን በማስፍትና /ከከራይ ጊዜ፣ ከከራይ ዋጋ ወዘተ አንጻር/ ውድድር ያለበት በማድረግ አከራዮችንም ሆነ የአገሪቱ ኢኮኖሚ ይበልጥ የሚጠቀሙበትን ሁኔታን ያመቻቻል።
- አንዳንድ የመሬት ገበያውን የሚገድቡ አሠራሮች ለምሳሌ የሚከራይ መሬትን ስፋትና የከራይ ጊዜን የመገደብ ሁኔታዎች የመሬት ገበያው እንዳይስፋፋና እንዳይጠናከር በማድረግ አከራዮችንም ሆነ ኢኮኖሚው ይበልጥ ተጠቃሚ

እንዳይሆኑ ስለሚያደርጉ እነኚህን እግዶች ማንሳት ወይም ማሻሻል ይገባል። በጣም ትንሽና ምርታማነቱም አነስተኛ በሆኑ መሬቶች ላይ የሚካሄድ የመሬት ገበያን መገደብ ብዙ ጠቃሚ አይደለም። መገደብ ካስፈለገም አንድ ተከራይ ሊያለማ ወይም ሊከራይ የሚችለውን ክፍተኛ የመሬት ስፋት መወሰን ይሻላል።

- በገጠር ያለው እርሻ ነክ ያልሆነው የሥራ ክፍል እስኪነቃቃ ድረስ የመሬት ገበያው
 - * ድህነትን /በህብረተሰብ ደረጃ/ ና የመሬትና የጉልበት ምርታማነትን እንደሚያሻሽል።
 - * በገጠር ከመሬት እጦት/ጥበት እርሻ ነክ ሥራዎች ባለመስፋፋትና ብድር በማጣት የሚፈጠሩ ችግሮችን በተወሰነ ደረጃ በማርገብ እንዲሁም
 - * አዲሱን የመንግስት ገበያ ተኮር የእርሻ ፓሊሲን/Agricultural commercialization/ እንደሚያጠናክር አማራጭ መታየት ይኖርበታል።
- ስለዚህ የመሬት ፓሊሲው አሁንና ወደፊት በገጠራቱ ኢትዮጵያ ካለውና ከሚኖረው ችግር አንጻር ማሻሻል እንጂ ከመሬት አዋጁ /ከ1967/ በፊት የነበረውን መሠረታዊ ችግር በመፍራት ፓሊሲውን /በተገቢው ደረጃ/ ከማሻሻል መታቀብ ተገቢ አይደለም።

ምንጭ:-

አድራሻ: የማኅበራዊ ጥናት መድረክ ♦ ፖ.ሳ.ቁ 25864 ኮድ 1000 ♦ አዲስ አበባ፣ ኢትዮጵያ
 ስልክ: 011-157 29 90/91 ♦ ፋክስ: 011-157 29 79
 ኢሜይል: fss@ethionet.et ♦ ድረ ገፅ: www.fssethiopia.org.et